

Mednarodna konferenca Apiterapija za otroke

dr. Andreja Kandolf Borovšak

svetovalka JSSČ za varno hrano

andreja.kandolf@czs.si

Od 22. do 24. oktobra je po spletu potekala mednarodna konferenca Apiterapija za otroke (Apitherapy for children). Organizatorka konference je bila Čebelarska zveza Slovenije v sodelovanju s Čebelarsko zvezo društev Maribor, Zavodom za razvoj empatije in ustvarjalnosti ENEJA, Apiterapevtsko zvezo Romunije Apiterapie ter mednarodno čebelarsko organizacijo Apimondia.

Konferenco je odprl Boštjan Noč, predsednik konference, v uvodnem delu so pozdravili tudi dr. Jeff Pettis, predsednik Apimondie, Cristina Mateescu, predsednica znanstvene komisije Apimondie za apiterapijo, Etienne Bruneau, predsednik znanstvene komisije Apimondie za tehnologijo in kakovost, pobudnika konference dr. Stefan Stangaciu in Nina Ilič ter predsednik sekcije apiterapevtov Slovenije pri ČZD Maribor Vlado Pušnik. Dr. Filip Terč, češki zdravnik, ki je živel v Sloveniji v Mariboru, kjer je bolnike zdravil z apitoksinom, velja za začetnika sodobne apiterapije. Tanja Strniša, veleposlanica Slovenije na Češkem, in Juraj Chmiel, veleposlanik Češke v Sloveniji, sta v pozdravnem govoru poudarila povezanost med čebelarji iz obeh republik, ki jih navdihuje tudi vpliv dr. Filipa Terča.

Na konferenci je sodelovalo 32 strokovnjakov iz 12 držav (Belgija, Bosna in Hercegovina, Egipt, Hrvaška, Indija, Kanada, Litva, Maroko, Nemčija, Slovenija, Srbija in Turčija). Teme konference so bile kakovost, sestava ter farmakologija čebeljih pridelkov, klinična apiterapija, uporaba panjskega zraka, čebelji pridelki in prehrana ter izobraževanje otrok. Med drugim so na konferenci sodelovali priznani pediater prof. Mamdouh Abdulrhman iz Egipta, dr. Cristina Mateescu (Romunija), Etienne Bruneau (Belgija), prof. Badiia Lyoussi (Maroko), prof. Janko Božič iz Slovenije in drugi.

Konference se je udeležilo 339 udeležencev iz 52 držav z vsega sveta, vključno Alžirije, Avstralije, Bahrajna, Kolumbije, Indonezije, Izraela, Nigerije, Filipinov, Singapurja in večine evropskih držav.

Med konferenco so udeleženci konference ocenili 48 fotografij, ki so prispele na natečaj. **27 v kategoriji Čebele in zdravilne rastline** ter **21 v kategoriji Čebele in otroci** iz Slovenije, Češke, Kolumbije, Romunije in Toga. **Najbolje ocenjene fotografije v kategoriji Čebele in rastline so**

Zmagovalna fotografija z natečaja mednarodne konference Apiterapija za otroke v kategoriji Čebele in otroci

poslali Vesna Vodopivec (1. mesto), Tjaša Slemenšek (2. mesto), Eva Vidic (3. mesto), v kategoriji Čebele in otroci pa Špela Paš (1. mesto) in Milan Motyka (2. in 3. mesto). Zmagovalne fotografije so objavljene na spletni strani (koda QR »Fotografije«).

»Fotografije«

Na konferenci smo na okrogli mizi spregovorili tudi o uporabi čebeljih pridelkov pri otrocih, alergijah ter dozah. Osnovna težava pri uporabi čebeljih pridelkov je njihova raznolika sestava, saj so naravni proizvodi in okolje vpliva na njihovo sestavo, kar določa količino, ki naj se predpiše. Raznolikost pridelkov je tudi razlog, da še vedno ni pripravljena standardizacija čebeljih pridelkov. Količine zaužitih čebeljih pridelkov je treba prilagoditi posamezniku in njegovim potrebam. Standardizacija čebeljih pridelkov na splošno poteka v okviru standardov ISO, vendar je zaradi spremenljivosti pridelkov zelo težavna.

Foto: Špela Paš Juvan

Alergije na čebelje pridelke, razen na strup, niso pogoste. Najmanj ljudi je alergičnih na med. Reakcija pri alergiji se zmanjša tudi z dobro hidracijo organizma, zato je v primeru alergije zelo pomembno pitje vode. Ugotavljajo tudi, da stres vpliva na večji odziv v primeru pika čebel. Hujše alergijske reakcije so pogostejše v čebelnjakih nekje v naravi, kjer ni hitre medicinske pomoči, kar povzroči dodaten stres, kot v varni ordinaciji v zdravstvenem domu.

Čebelji pridelki, ki se uporabljajo v apiterapiji, morajo biti kakovostni in, zelo pomembno, brez ostankov zdravil. Čebelarji moramo poskrbeti za kakovost medu in čebeljih pridelkov. Upoštevati moramo higienske predpise, satja ne smemo odlagati na tla, med moramo ustrezno skladiščiti. Omenjeno je bilo tudi, da nekateri medovi, predvsem med rododendrona in nekaterih grintov, vsebujejo pirolizidin alkaloida, ki so lahko za človeka strupeni.

Za med še vedno velja, da ga ne dajemo otrokom, mlajšim od enega leta, saj lahko vsebuje spore *Clostridium botulinum*, ki lahko pri otrocih povzročijo hudo nevrolško bolezen – botulizem majhnih otrok.

Med res lahko vsebuje spore omenjene bakterije, vendar so te tudi v zraku, prahu, sadju, zelenjavi, zeliščih ... pa otroci kljub vsemu redko zbolevajo za to boleznijo. Priznani profesor pediatrije Mamdouh Abdulrhman meni, da če prepovemo uživanje medu, moramo otrokom prepovedati tudi, da dajejo roke v usta. 95 % otrok, ki zbolijo za botulizmom majhnih otrok, je starih manj kot šest mesecev. Če čebelarji ne poskrbimo za ustrezno higieno pri svojem delu, je tveganje za pojav spor v medu bistveno večje.

Konferenca je postregla z zanimivimi dejstvi s področja apiterapije, povzetki pa bodo objavljeni v knjigi povzetkov. Konferenca je bila tudi odlična priložnost za predstavitev slovenskega čebelarstva in apiterapije v svetu. Čebelarska zveza Slovenije je predstavila film o slovenskem čebelarstvu ter apiterapijo v Sloveniji, dobro prakso iz VDC Črnomelj, slovenski tradicionalni zajtrk ter znanstveni prispevek o uporabi cvetnega prahu kot vira esencialnih elementov v prehrani otrok. ◆

Karakterizacija propolisa

Tomaž Samec

svetovalac JSSČ za varno hrano
tomaz.samec@czs.si

V svetu imamo šest različnih vrst propolisa. Za Evropo je značilen tip propolisa topola. Na ČZS v zadnjem obdobju izvajamo senzorične analize propolisa in analize njegove sestave fenolnih spojin. Propolis, pridelan na območju Slovenije, je precej pester, in to je tudi dokaz, da čebele iščejo in nabirajo osnovne surovine, smole na različnih drevesih in tudi podrasti. Rezultati, predstavljeni v tem članku, so nastali v okviru aplikativnih raziskav karakterizacije čebeljih pridelkov 2020, Programa ukrepov na področju čebelarstva v RS v letih 2020–2022, ki je bil financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna EU.

Zbrani vzorci propolisa po Sloveniji

regije, en vzorec iz Zasavske regije, en vzorec iz Posavske regije, en vzorec iz Obalnoкраške regije in en vzorec iz Osrednjeslovenske regije.

Zbiranje vzorcev propolisa po Sloveniji

Za raziskavo smo zbrali 20 vzorcev propolisa slovenskega porekla, pridelanega v letu 2019, iz devetih statističnih regij Slovenije. Tako smo analizirali po dva vzorca propolisa iz Savinjske regije, štiri vzorce iz Goriške regije, štiri vzorce iz Pomurske regije, štiri vzorce iz Podravske regije, dva vzorca iz Gorenjske

Senzorična ocena

Zbrani vzorci propolisa so bili po samem videzu zelo različni: od finega prahu, prahu, drobnih zrn do večjih zrn. Prav tako so se zbrani vzorci propolisa razlikovali po barvi od svetle do temno rjave barve in do svetlo rdeče barve. Po vonju je bilo od skupno 20 vzorcev

Foto: Tomaž Samec